

הנחיה מס' 16.4 - נוהל טיפול בתיקי התייצבות היועץ המשפטי לממשלה	הנחיות פרקליט המדינה
עדכון אחרון: כו בשבט התשס"ז, 14 פברואר 2007	

16.4 נוהל טיפול בתיקי התייצבות היועץ המשפטי לממשלה

1. **פקודת סדרי הדין (התייצבות היועץ המשפטי לממשלה)**¹ מעניקה ליועץ המשפטי לממשלה סמכות להתייצב בכל הליך ולהביא עמדתו, כאמור בהוראת סעיף 1 שם, הקובע כדלקמן:

"ראה היועץ המשפטי לממשלה, כי זכות של מדינת ישראל או זכות ציבורית או ענין ציבורי מושפעים או כרוכים, או עלולים להיות מושפעים או כרוכים, בהליך פלוני שלפני בית משפט או לפני פקיד מסדר כמשמעותו בפקודת הקרקעות (סידור זכות הקנין), רשאי הוא, לפי ראות עיניו, להתייצב באותו הליך ולהשמיע דברו, או להסמיך במיוחד את נציגו לעשות זאת מטעמו".

הוראה דומה קיימת גם בסעיף 30(א) לחוק בית הדין לעבודה², הקובע:

"ראה היועץ המשפטי לממשלה, שבהליך פלוני שלפני בית הדין כרוכים או נפגעים, או עלולים להיות כרוכים או נפגעים, זכות של מדינת ישראל, או זכות ציבורית או ענין ציבורי, רשאי הוא, לפי ראות עיניו, להתייצב באותו הליך ולהשמיע דברו, או להסמיך במיוחד את נציגו לעשות זאת מטעמו".

ככלל, מדיניות היועץ המשפטי לממשלה היא להתייצב בהליכים בהם קיים אינטרס ציבורי משמעותי, אשר בו כרוכות השלכות רחבות מעבר לעניין הספציפי הנדון. התייצבות היועץ המשפטי לממשלה נעשית בהודעה חתומה בידי היועץ המשפטי לממשלה והגשת עמדה מפורטת ומנומקת אשר אושרה על ידי היועץ המשפטי לממשלה.

יובהר כי להבדיל מהליכים משפטיים בהם המדינה צד, בין אם צורפה להליך על ידי הצדדים או על ידי בית משפט, התייצבות היועץ המשפטי לממשלה הינה בהליכים שהמדינה כלל איננה צד והגשת העמדה הינה רק במסגרת התייצבות, הנתונה לשיקול דעתו של היועץ המשפטי לממשלה.

נוהל זה בא להסדיר את אופן הטיפול בתיקים שבהם נשקלת התייצבות היועץ המשפטי לממשלה.

נוהל טיפול בבקשות להתייצבות היועץ המשפטי לממשלה

2. בקשות ופניות להתייצבות היועץ המשפטי לממשלה יכולות להתקבל מגורמים שונים ובהם: החלטת ערכאה שיפוטית; פניה של משרד ממשלתי; פניה של צד להליך או גורם חיצוני אחר.

3. במקרים בהם מתקבלת פנייה להתייצבות היועץ המשפטי לממשלה ובכלל זה בקשות לקבל עמדת המדינה / הפרקליטות, תועבר הפניה לטיפול פרקליט המחוז הרלוונטי או מנהלת

¹ פקודת סדרי הדין (התייצבות היועץ המשפטי לממשלה) [נוסח חדש], נ"ח התשכ"ח 282.

² חוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969, ס"ח 70.

הנחיה מס' 16.4 - נוהל טיפול בתיקי התייצבות היועץ המשפטי לממשלה	הנחיות פרקליט המדינה
עדכון אחרון: כו בשבט התשס"ז, 14 פברואר 2007	

המחלקה הרלוונטית בפרקליטות המדינה, הכל בהתאם לערכאה בה מתנהל ההליך וסוג ההליך, ותטופל בהתאם לנוהל זה.

4. בכל פרקליטות מחוז יהיה פרקליט המחוז או פרקליט בכיר אחר שימונה על ידו (להלן: "פרקליט המחוז"), מופקד על ריכוז הטיפול בתיקי התייצבות היועץ המשפטי לממשלה, ינחה את הפרקליטים בתיקים אלו, ויהיה אחראי לגיבוש ההמלצה בעניין התייצבות היועץ המשפטי לממשלה בהליך. ככל שמדובר בהליכים בבית המשפט העליון, הטיפול ירוכז על ידי מנהל/ת המחלקה הרלוונטית בפרקליטות המדינה.

5. פרקליט שאליו הועבר הטיפול לעניין שקילת התייצבות היועץ המשפטי לממשלה וגיבוש העמדה יפעל כדלקמן:

א. הפרקליט יודא שיש בידו מלוא החומר הרלוונטי מתיק בית המשפט ואם אינו בידו יפנה לבית המשפט בבקשה להורות לכל הצדדים לתובענה להמציא את כל החומר המצוי בתיק לפרקליטות.

ב. הפרקליט יפנה את הבקשה להתייחסות משרד/י הממשלה הרלוונטי/ים אשר יידרשו/ להעביר התייחסות לשאלה האם יש מקום להתייצבות היועץ המשפטי לממשלה בהליך. היועץ המשפטי של המשרד יפרט את עמדת המשרד אשר תכלול את המצב העובדתי במלואו, העמדה המשפטית המפורטת והמנומקת, הצדקה להתייצבות / אי התייצבות היועץ המשפטי לממשלה בהליך, השלכות אפשריות לעמדה וכל עניין אחר רלוונטי לנושא, כן יפרט קיומם של הליכים נוספים בהם עולות סוגיות דומות. לעמדה יצורפו כל המסמכים הנוגעים לעניין.

ג. הפרקליט יפנה לגורמי הייעוץ והחקיקה הרלוונטיים לנושא במשרד המשפטים ויבקש את עמדתם בסוגיה המשפטית שעולה.

ד. לאחר קבלת עמדת משרד/י הממשלה הרלוונטי/ים ועמדת גורמי הייעוץ והחקיקה יכין הפרקליט המטפל חוות דעת בשאלה האם יש הצדקה להתייצבות היועץ המשפטי לממשלה. במקרים בהם ימליץ על התייצבות, חוות הדעת תכלול גם את עיקרי העמדה המוצעת. חוות הדעת תועבר לאישור פרקליט המחוז.

ה. במקרים בהם ימליץ פרקליט המחוז שלא להתייצב בהליך, יעביר המלצה מנומקת למנהל המחלקה הרלוונטית בפרקליטות המדינה בצירוף החומר הנוגע לעניין.

ו. במקרים בהם המלצת פרקליט המחוז הינה להתייצב בהליך, תועבר המלצתו והעתק חוות הדעת למנהל/ת המחלקה הרלוונטית בפרקליטות המדינה, ובמקביל ינחה פרקליט המחוז את הפרקליט המטפל להכין טיוטת עמדה מוצעת.

הנחיה מס' 16.4 - נוהל טיפול בתיקי התייצבות היועץ המשפטי לממשלה	הנחיות פרקליט המדינה
עדכון אחרון: כו בשבט התשס"ז, 14 פברואר 2007	

- ז. לאחר אישור טיוטת העמדה על ידי פרקליט המחוז תועבר הטיוטה למנהל/ת המחלקה הרלוונטית בפרקליטות המדינה בצירוף הודעה על התייצבות בהתאם לטפסים שנוסחיהם ניתן בנספחים.
- ח. בבקשות להתייצבות היועץ המשפטי לממשלה בהליכים המתנהלים בבית המשפט העליון והמטופלות על ידי פרקליט/ה מפרקליטות המדינה תועבר חוות הדעת, ההמלצה והעמדה, למנהל/ת המחלקה הרלוונטית בפרקליטות המדינה.
6. מנהל/ת המחלקה הרלוונטית בפרקליטות המדינה ירכז את הטיפול בגיבוש ההמלצה ליועץ המשפטי לממשלה.
7. המלצה בעניין התייצבות היועץ המשפטי לממשלה תועבר לאישור המשנה לפרקליט המדינה הרלוונטי.
8. במקרים בהם הפניה להתייצבות היועץ המשפטי לממשלה נעשתה שלא על ידי בית משפט, והמשנה לפרקליט המדינה החליט שאין מקום להתייצבות - יודיע על כך לגורם הפונה.
9. במקרים בהם הפניה להתייצבות היועץ המשפטי לממשלה נעשתה על ידי בית משפט, ובמקרים בהם סבור המשנה לפרקליט המדינה כי יש מקום להתייצב בהליך, יעביר המלצתו ליועץ המשפטי לממשלה על דעת פרקליט המדינה.
10. הטיפול בתיקי התייצבות היועץ המשפטי לממשלה מחייב התאמה ללוח זמנים שיאפשר התייחסות של כל הגורמים הרלוונטיים בתהליך בזמן סביר, ובמידת הצורך ידאג הפרקליט המטפל לבקש הארכת מועד מבית המשפט.
11. במקרים בהם יתעוררו חילוקי דעות בין משרד ממשלתי / גורמי הייעוץ והחקיקה / פרקליט המחוז / מנהל המחלקה הרלוונטית בפרקליטות המדינה, תובא המחלוקת על ידי מנהל המחלקה הרלוונטית בפרקליטות המדינה אל המשנה לפרקליט המדינה הרלוונטי.
- במקרים בהם המחלוקת לא תיושב, תובא המחלוקת בפני פרקליט המדינה אשר יעביר המלצתו ליועץ המשפטי לממשלה.
12. בתיקים בהם הוגשה הודעת התייצבות היועץ המשפטי לממשלה, יעדכן פרקליט המחוז בדבר התפתחויות את מנהל/ת המחלקה הרלוונטי בפרקליטות המדינה. בתיקים בהם תתבקש השלמה לעמדה או הבעת עמדה בסוגיה נוספת בתיק תועבר הטיוטה למנהל/ת המחלקה הרלוונטי בפרקליטות המדינה.
13. בסיומו של הליך ימסור פרקליט המחוז דיווח למנהל/ת המחלקה הרלוונטית בפרקליטות המדינה ולמשנה לפרקליט המדינה הרלוונטי, אשר יעדכנו את פרקליט המדינה ואת היועץ המשפטי לממשלה.

הנחיה מס' 16.4 - נוהל טיפול בתיקי התייצבות היועץ המשפטי לממשלה	הנחיות פרקליט המדינה
עדכון אחרון: כו בשבט התשס"ז, 14 פברואר 2007	

נספח א

ת"א _____ ב בבית משפט ה

בענין:

ע"י ב"כ עוה"ד

התובע

נ ג ד

ע"י ב"כ עוה"ד

הנתבע

הודעה על התייצבות היועץ המשפטי לממשלה

מכוח סמכותי לפי סעיף 1 לפקודת סדרי הדין (התייצבות היועץ המשפטי לממשלה) [נוסח חדש] ולאחר שראיתי כי זכות של מדינת ישראל או עניין ציבורי עלולים להיות מושפעים או כרוכים בהליך שלפני בית המשפט הנכבד, הריני להודיע על התייצבותי בהליך זה.

אני מסמך כל פרקליט מפרקליטות המדינה על שלוחותיה להיות נציגי בהליך זה.

_____, היום,

יהודה וינשטיין

היועץ המשפטי לממשלה

הנחיה מס' 16.4 - נוהל טיפול בתיקי התייצבות היועץ המשפטי לממשלה	הנחיות פרקליט המדינה
עדכון אחרון: כו בשבט התשס"ז, 14 פברואר 2007	

נספח ב

בבית הדין ה _____ לעבודה

בענין:

ע"י ב"כ עוה"ד

התובע

נ ג ד

ע"י ב"כ עוה"ד

הנתבע

הודעה על התייצבות היועץ המשפטי לממשלה

מכוח סמכותי לפי סעיף 30 (א) לחוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969, ולאחר שראיתי כי זכות של מדינת ישראל או עניין ציבורי עלולים להיות מושפעים או כרוכים בהליך שלפני בית המשפט הנכבד, הריני להודיע על התייצבותי בהליך זה.

אני מסמך כל פרקליט מפרקליטות המדינה על שלוחותיה להיות נציגי בהליך זה.

_____ היום,

יהודה וינשטיין

היועץ המשפטי לממשלה